

ZPRÁVY SVU

SPOLEČNOSTI PRO VĚDY A UMĚNÍ
CZECHOSLOVAK SOCIETY OF
ARTS AND SCIENCES, INC. ISSN

Volume XXXX.

January-February 1998

No. 1

President:

Miloslav Rechcigl, Jr.
1703 Mark Lane
Rockville, MD 20852
tel. 301-881-7222
fax 301-881-7222
e-mail: rechcigl@aol.com

Secretary General:

Věra Ulbrecht
2407 McCormick Rd.
Rockville, MD 20850
tel. 301-279-2498
fax 301-279-8973
74434.377@compuserve.com

Treasurer:

Frank L. Mucha
90 Briarcliff Rd.
Tenafly, NJ 07670
tel. 201-569-9659
fax 212-740-5329
fml1@columbia.edu

SVU ANNIVERSARY WORLD CONGRESS

Bratislava, July 5-10, 1998

Preparations for the forthcoming Congress, commemorating the 40th anniversary of our Society are in full swing. As was announced earlier, the congress will be co-sponsored by the major academic institutions in Slovakia, including Comenius University, Slovak Technical University, City University Bratislava, Economic University of Bratislava, Academy of Fine Arts and Design, Academy of Music and Dramatic Art, as well as Music Museum, Slovak National Museum, and the Slovak Academy of Sciences.

The official ceremonial opening will take place in the Aula Maxima of the Comenius University on Monday morning, July 6th, starting with the academic procession of rectors, deans and other dignitaries from various universities, appropriately attired in their elegant multi-colored academic gowns to the sound of the trumpets. In the afternoon a plenary session will take place, followed by a dinner and cultural program.

Five half-days will be allotted to academic programs, comprised of specific sessions, panel discussions, symposia and workshops, running simultaneously in adjacent lecture rooms. Evenings will be devoted to various cultural and social events, such as a reception at the City Hall, tour of historic Old Town, visit to Bratislava

Castle, gala reception with a program at the Castle, etc. The academic program will be concluded on Thursday morning (July 9th). In the mid-day of the same day we are planning to hold our General Assembly Meeting, followed by a ceremonial Closing Plenary Session, and a Farewell Garden Party in the evening.

On Friday (July 10th) an exciting historical and cultural tour is planned to the castle Devin, Dolna Krupa (where Beethoven performed) and to Modra — the widely known center of ceramics and wine production. An unforgettable visit in a charming wine cellar will conclude the exciting day. In addition, there will be optional post-congress tours to the High Tatra mountains. Who would want to miss this exciting program and all that fun?

So don't delay any further and fill out the preliminary registration below and return it immediately to enable us to make reasonable estimates of and plans for the expected crowds of visitors. Don't forget — first come first served.

Príprava bratislavského kongresu SVU v plnom prúde!

Ako sme už oznámili v minulých číslach *ZPRÁV*, 19-tý Kongres SVU — oslavujúci 40-té výročie Spoločnosti — sa bude konať v dňoch 5.-10. júla 1998 v Bratislave. Na prípravách a aktivitách sa aktívne zúčastňujú miestne organizácie a ich predstavitelia, včítane Primátor mesta, miestne univerzity (Komenského Univerzita, Slovenská Technická Univerzita, Ekonomická Univerzita, Vysoká Škola Výtvarných Umení, atď.) a múzea (Hudobné Muzeum, Slovenské Národné Muzeum) a iní.

Očakáva sa, že účastníci Kongresu dorazia do Bratislavy v nedeľu 4-ho júla. Slávnostné zahájenie Kongresu — v prítomnosti zastupiteľov mesta Bratislavy, univerzitných hodnostárov a ďalších vzácnych host'ov — bude v pondelok 5-ho júla dopoludnia v Aule Maxima Komenského Univerzity. Na odpolednie sa plánuje plenárne zasadanie. Kultúrno-spoločenský večierok v stredisku SUZA završí prvý deň Kongresu.

Vedecký program Kongresu bude prebiehať v piatich poldenných paralelných sekciách od utorka do štvrtku rána v stredisku SUZA, ktoré bude súčasne aj miestom ubytovania. Vo štvrtok zasadne tiež valné zhromaždenie SVU, a kongresové jednania a odborný program sa završia vo štvrtok odpolednia, o.i. aj oslavami 40-ho výročia založenia SVU.

Zprávy SVU (SVU News), Editor Andrew Elias, 10713 Howerton Avenue, Fairfax, VA 22030, tel. (703) 273-8565. Date of issue: January-February 1998, Volume 40, No. 1. Issued bimonthly. Published by Czechoslovak Society of Arts and Sciences, Inc.

Office of Publication: Mrs. Zdenka Vozarik, 906 Potterton Circle S.W., Vienna, VA 22180-6413, tel. (703) 938-3064.

Typography by Typrints Co., 26 Gruber Drive, Glen Cove, NY 11542.

Periodical Postage Paid at Vienna, VA and additional mailing offices.

Postmaster: Send address changes to ZPRÁVY SVU, Mrs. Z. Vozarik, 906 Potterton Circle S.W., Vienna, VA 22180-6413.

Organizátori Kongresu pripravili zaujímavý kultúrno-spoločenský program, včítane niekoľkých koncertov (Capella Istropolitana), recepcií (Primaciálny Palác), historických zajazdov a pod. V piatok sa kongresovi účastníci zúčastnia historicko-kultúrneho zajazdu na hrad Devín, do Dolnej Krupej (jedno z miest Beethovenova pôsobenia), ako aj do Modry, známeho centra výroby keramiky a karpatských vín. Po ukončení kongresu, zaujemci budú môcť navštíviť Vysoké Tatry a iné miestne zaujímavosti.

Organizátori sa tešia na Váš príchod a aktívnu účasť.
Do videnia v Bratislave!

19. Kongres SVU

Bratislava, 5.-10. júla 1998

PREDBEŽNÁ PRIHLÁŠKA

Meno: _____

Adresa: _____

Telefón: _____

Fax: _____ E-mail: _____

Prichádzam: sám s host'om

Actívna účasť: ano nie

Pasívna účasť: ano nie

Název navrhovanej prednášky: _____

Plánujem organizovať sekciu: _____

Doporučenia: _____

Zašlete vyplnenou prihlášku čo najdlhšie na adresu:

SVU President Dr. Miloslav Rechcigl, Jr., 1703 Mark Lane, Rockville, MD 20852.
Telefón (301) 881-7222; fax: (301) 881-7222; e-mail: rechcigl@aol.com.

SVU Executive Board Meets

Since the last report the SVU Executive Board met twice, each time in the SVU President Mila Rechcigl's residence in Rockville, on August 2nd and October 12, respectively. Sufficient number of members were present on each occasion to constitute a quorum.

One of the items on the August 2nd agenda was a report by Mila Rechcigl on the SVU Texas Conference and the accompanying meeting of the SVU General Assembly, on which we reported in detail in previous issues of *ZPRAVY SVU*. With the approval of the Executive Board, the Proceedings of the Conference will be published under the editorship of Clinton Machann. The joint SVU-SPJST Proclamation on the Preservation of Our Cultural Heritage in America, which was previously approved by the SVU General Assembly in Texas, was also subsequently approved by the Board of the SPJST.

A brief report was also given by Vera Borkovec on the SVU Tabor Conference organized by the SVU Local Chapter in Prague. A detailed account of this conference appeared separately in the previous issue of *ZPRAVY SVU*.

Next item on the agenda were the SVU periodicals, *ZPRAVY SVU* and *Kosmas*. Moving the newsletter *ZPRAVY SVU* from New York to Washington Metropolitan area not only lessened our costs but also speeded up its distribution. All individuals involved in the distribution of the newsletter agreed to the new guidelines issued by the Executive Board, according to which the overall distribution process has been streamlined with the set target dates. In order for this to work it means that all news items will have to reach the Editor before a set deadline. The news items that will not come in time will be held for future issues or not published at all, depending on the nature of the news item.

With reference to the periodical *Kosmas*, there have been some delays since it was necessary to change our printer, which also necessitated the signing of a new contract. The current plan is to publish the next issue in November 1997 and the subsequent issue in March or April 1998.

The last item on the August 2nd agenda was the forthcoming SVU World Congress in Bratislava. Executive Vice President J. P. Skaly gave an update on the current discussions with Prof. Tkac concerning the local arrangements. The Executive Board reaffirmed its decision to hold the Congress in Bratislava during 5-10 July, 1998. The Bratislava organizers' proposal to hold the meeting at SUZA was accepted, with the comment that the Board would still give preference to having the meeting at some university. The overall organizing committee will be comprised of Mila Rechcigl, Jan P. Skalny, Congress Treasurer (to be appointed by the Executive Board), Alexander Tkac, and two more individuals from Bratislava who will coordinate local arrangements and the program, respectively. The overseas program committee will include Jan P. Skalny (chair), Juraj Slavik, Dagmar Hasalova White, Mila Rechcigl (ex officio) and possibly others.

The central theme of the Congress "Science and Arts on the Eve of the 21st

Century”, as proposed by Prof. Tkac, was accepted with the understanding that the overseas members will have a broad latitude and will be able to present papers on topics of their interest. With reference to the official opening, the Executive Board recommended that the Bratislava organizers follow the Brno and the Prague model, including the academic procession of rectors, deans, and professors in their academic gowns, the trumpets, national anthems, brief addresses and greetings of important personalities, a short music program, and lunch. In the afternoon there would be a plenary session on timely topics, including the commemoration of the 40 years of SVU existence. The subsequent days would be devoted to a varied academic program organized into specific sections, discussion panels, symposia, workshops, etc. The evenings will be reserved for various social and cultural events. Of several suggested excursions, the Board gave preference to the Devin-Smolence-Modra combination.

The Executive Board meeting on October 12 again spent considerable time in discussing the forthcoming SVU World Congress and the involvement of the Executive Board members. It was agreed that each member of the Board will take responsibility for organizing one or more panels, in addition to trying to find other organizers who would arrange additional panels. Apart from this effort, invitation letters will be sent to a selected list of potential participants from within as well as outside the SVU membership. We need at least 200 participants from abroad in order to cover the major Congress expenses.

With reference to SVU finances, SVU Treasurer Frank Mucha commented that a number of members have not paid their dues and expressed hope that these individuals will respond promptly to the reminder letters. Although we do not have a complete accounting for all *Kosmos* expenses, generally speaking the expenditures follow closely our budget estimates. Regarding external donations, the SVU Executive Board noted with appreciation the gift of \$5,000 from the Papanek Memorial Trust, as well as the grant of \$2,800 from the Odbor pro kulturní a krajanské vztahy for the purpose of building up a subscription base for the periodical *Kosmas*.

As was referred to in the previous meeting of the Board, the next issue of *Kosmas* has been scheduled for publication in November 1997 and the subsequent issue will soon follow in early spring. There was considerable discussion at the meeting about the need to increase the number of subscribers in order to make the periodical pay for itself. The Board expressed hope that individual members will assist in this matter, not only by themselves subscribing but also by publicizing the periodical in their universities and libraries. If these institutions will express interest in seeing the periodical first, the Society will gladly send them a sample copy.

Vera Borkovec informed the Board that this year's student prize was awarded to Bruce Berglund. The official presentation will be made at the next annual meeting on the occasion of the SVU World Congress in Bratislava.

Thanks to Rehcigl, the Society now has its own HomePage. A detailed

report of this appears separately in this issue of *Zpravy SVU*. In reporting on this, Rechcigl noted that the information on individual local chapters could not be brought up to date because several local chapters have not provided the requested information, despite several reminders. In this connection the Board expressed the desire that each local chapter appoint a responsible individual who has direct access to e-mail who would communicate promptly with the Executive Board.

With reference to local chapters, Rechcigl also proposed that an effort be made towards revitalization of those chapters that have lately been inactive, such as Toronto, Montreal or Cleveland. In addition, attempts will be made to establish new chapter in promising areas, e.g. Texas, Nebraska, Oklahoma, Wisconsin or Iowa. Furthermore, the Executive Board will consider reestablishing the system of SVU District Secretaries in places where no chapters exist, such as Latin America or Asia. Vera Borkovec, under whose jurisdiction this falls, will prepare specific recommendations.

Referring to earlier SVU Conference in Texas and the joint SVU-SPJST Proclamation regarding the "Preservation of our Cultural Heritage in America", Rechcigl proposed that SVU take the initiative in implementing this noble goal. He noted that precious archival material relating to Czech Americans, as well as Slovak Americans, is being rapidly lost, a number of their organizations have ceased existing, while others have restricted their activities to mere socializing, and the Czech and Slovak languages are on the way out. There is a need for immediate action to reverse this trend. No one individual nor any organization can do this alone. This will require a concerted effort involving many organizations with the same interest. The Executive Board wholeheartedly endorsed the idea and agreed that the Society should take initiative in this regard. A more detail discussion of this initiative is given elsewhere in this issue.

SVU HomePage

SVU members will be pleased to know that the Society has entered the technological age and has now its own HomePage which has been under discussion for some time. When no volunteer stepped forward Mila Rechcigl was finally able to set up the HomePage through his association with the Federation of East European Family History Societies. The SVU interest in ethnic history combined with Rechcigl's long-term involvement in genealogical research enabled the Society to qualify for membership in FEEFHS and through them establish on the web our HomePage — without the necessity of paying expensive service fees. The SVU HomePage can be accessed on the following URL address: <<http://feefhs.org/czs/svu/frg-svu.html>>.

Our HomePage includes information on the aims and objectives of the SVU, its history, and various activities, including the forthcoming SVU World Congress in Bratislava. It also provides information on how to become a member

and where to subscribe to our periodical *Kosmas*. Further, it lists the names, addresses and telephone/fax numbers, as well as e-mail addresses of the individual members of the SVU Executive Board. Detailed information is also provided on all SVU Local Chapters throughout the world.

Having one's own HomePage does not necessarily assure that everybody will be able to access it unless the interested individual knows the SVU web address. Consequently it was necessary to contact the major "search engines" on the Internet with the request that the SVU HomePage be included in their system and give them the necessary data for indexing. Beyond that Rehcigl also contacted the relevant webmasters managing specialized HomePages that focus on Central and East Europe, with the request to link with the SVU HomePage. Several of them have done so already, including electronic *Newyorské Listy*, electronic *Britské Listy*, electronic Prague-based *Neviditelný pes* and the Czech Heritage Society of Texas.

Any suggestions for improvement of our HomePage or for additional linkage should be sent to Mila Rehcigl via e-mail on: <rehcigl@aol.com>.

SVU New Initiative

Ever since its first World Congress, the Czechoslovak Society of Arts and Sciences has had keen interest in the history of Czechs and Slovaks abroad, particularly on the American continent. The focus on the latter is understandable considering that most emigrants from the Czechlands and Slovakia live there and so does the bulk of the SVU membership.

The Society has followed the gradual disappearance of the once distinct life and traditions of Czech and Slovak communities in the US with dismay. As the old grandparents die, the subsequent generations lose interest not only in learning the Czech or the Slovak languages but also in their own family heritage. From generation to generation, many of these families kept old books, almanacs, anniversary publications and other family treasures which reminded them of their old country and which they held in great reverence. Some of these publications are long out of print and are thus irreplaceable. The same could be said about the various immigrants' organizations. As the community leaders get older it is difficult to replace them with young blood. Furthermore, some of these organizations have lost a meaningful purpose for existence other than socializing.

It was this realization that led the decision by the SVU Executive Board to convene a special conference in Belton, TX on July 12-13, 1997, entitled "Czech-Americans in Transition: Challenges and Opportunities for the Future" in conjunction with the historic celebration of the 100th anniversary of the Slovanska Podporující Jednota Statu Texas (SPJST), one of the oldest Czech-American organizations in the U.S. A direct product of the conference was

a joint SVU-SPJST Proclamation on the need to preserve our cultural heritage in America. The SVU Executive Board wholeheartedly endorsed the idea and agreed that the society should take initiative in this regard.

The idea soon caught on and the subject of the preservation of Czech cultural heritage was included on the agenda of the recent conference "The Czech Republic and Czech Americans on Their Way to a Common Future", convened in Washington, DC on October 18-19, 1997 by Czech Ambassador to the US, Alexandr Vondra. At the end of the conference the delegates, representing the major Czech-American organizations, resolved to support the SVU and SPJST in establishing the Cultural Heritage Commission to aid already existing organizations in gathering and disseminating information, coordinating and publicizing their efforts to preserve the Czech language and suggesting new strategies for joint action. There was a consensus that such an endeavor would not only help to preserve our cultural heritage in America but also revitalize the Czech-American community, as a whole.

Because of its orientation, the Czechoslovak Society of Arts and Sciences is interested not only in preserving Czech-American heritage but Slovak-American heritage as well, notwithstanding the fact that the two cultures are intermingled and often difficult to separate. Any SVU member interested in assisting us in this important endeavor should contact SVU President, Mila Rechcigl, at 1703 Mark Lane, Rockville, MD 20852. Phone/fax: (301) 881-7222, e-mail: <rechcigl@aol.com>. Substantive suggestion for possible action would also be welcome.

R E S O L U T I O N

The Preservation of Czech-American Cultural Heritage

On July 12-13, 1997, a conference entitled "Czech-Americans in Transition: Challenges and Opportunities for the Future" was held by the Czechoslovak Society of Arts and Sciences (SVU) in conjunction with the historic celebration of the 100th anniversary of the Slavonic Benevolent Order of the State of Texas (SPJST, one of the oldest Czech-American organizations in the United States) in Belton, Texas. Subsequent to that conference, Miloslav Rechcigl, Jr, the President of the SVU, and Howard Leshikar, the President of the SPJST, signed a proclamation proposing to

establish a Cultural Heritage Commission, which would incorporate representatives of various Czech organizations in North America, in order to work jointly toward the preservation of the Czech cultural heritage.

On October 18-19, 1997, a conference entitled "The Czech Republic and Czech Americans on Their Way to a Common Future" was held at the Czech Embassy in Washington, DC. At the invitation of Alexandr Vondra, Czech Ambassador to the United States, officers and representatives of Czech American organizations from around the United States met with

Embassy officials and government officials from the Czech Republic, including Senator Michal Zantovsky, to discuss strategies for broader cooperation.

We who participated in the Washington conference resolve to support the SVU and the SPIST in establishing the Cultural Heritage Commission. The Commission will aid already existing organizations in gathering and disseminating information, coordinating and publicizing their efforts to preserve Czech heritage, and suggesting new strategies for joint action (e.g., surveying historic sites of particular significance to Czech-Americans). The continuing neglect and destruction of archival records, gradual decline of the Czech language in America, and disappearance of some of the traditional Czech-American organizations make this an urgent mission.

The Washington conference reflected Ambassador Vondra's commitment to meet and confer with the guardians of Czech heritage, pride, and culture in the United States with the goal of strengthening cultural, economic, and political ties between Czechs and Americans. Topics of discussion included issues related to the preservation and development of the Czech heritage in the United States, includ-

ing historical sites and monuments; the political influence of the Czech-American community; and the possibility of future economic and political cooperation between American and Czech business and political leaders.

United in a commonality of purpose, we believe that this historic event will strengthen ties between the United States and the Czech Republic. Like other citizens of the United States, a nation which thrives on cultural and racial diversity, the members of our organizations realize that there is no conflict between our loyalty to and love for the country where we live and our desire to preserve the rich and distinctive cultural heritage of our ethnic origins. We are also hopeful that activities such as this conference will enhance the social, cultural, political, and commercial relations between the two countries.

In this spirit, we will do our best to preserve the Czech cultural heritage in North America, and we call on all interested men and women to help us in this endeavor — particularly in efforts to encourage our children to learn about their heritage — and to establish and promote cultural and language programs throughout the United States, as well as educational exchanges with the Czech Republic.

From the SVU new membership rolls

From the number of obituaries the readers must get the impression that our Society is systematically but inescapably aging. There is clearly some truth to that. However, it is also true that the Society has been steadily adding new members to its rolls. We are planning, time to time, to publish the listing of new members and provide personal profiles of some of them. Below you will find a list of latest new members who have joined SVU.

As can be ascertained, the new members come from a broad spectrum of population, particularly from the US, representing a variety of professions. With the increased emphasis on the preservation of our cultural heritage abroad we are pleased to see among our new members an increased number of descendants of the early Czech or Slovak immigrants, many of whom attained important positions. It is also gratifying to see that the Society is being joined by the official representative of the Czech Republic, both in the US and in the Czech Republic.

From the Listing of New Members:

His Excellency Alexandr Vondra, *Ambassador of the Czech Republic to the United States*

He is a native of Prague and graduate of Charles University's School of Natural Sciences, where he earned the degree of Doctor of Natural Sciences (RNDr). From mid-1980s, he participated in the activities of the country's democratic opposition, focusing on editorial work in samizdat and cooperation with opposition groups in Central and Eastern Europe (Polish-Czechoslovak Solidarity, etc.). In the years 1985-1987, he also worked in Náprstek Museum of Asian, African and American Cultures. After signing Charter 77, he also worked first as boiler man and later on as a computer programmer. In 1989, he became a spokesperson for Charter 77. For organizing demonstrations in January 1989 and the petition "A Few Sentences", he was sentenced to two months in prison. In November 1989, he was a co-founder of the Civic Forum movement and became a member of its leadership. In the years 1990-1992, he was the foreign policy advisor to President Václav Havel. In summer of 1992, he was appointed the First Deputy Minister of International Affairs of the Czech Republic, and in January 1993, the First Deputy Minister of Foreign Affairs of the Czech Republic. In 1996, he became the chief negotiator for the Czech Republic in the process of preparing the Czech-German Declaration. In 1997, he was appointed Ambassador of the Czech Republic to the United States. He is not a member of any political party. He is fluent in English and Russian. Mr. Vondra is married and has three children.

Dr. Michael Kukral, *Assistant Professor, Department of Geography, Ohio Wesleyan University, Athens, Ohio.*

He was born in Richfield, Ohio and attended Ohio University in Athens. After earning a degree in geography he pursued master degrees in Political Science and Environmental Studies. Dr. Kukral later earned a doctorate in geography from the University of Kentucky. His research focus and interest is on the cultural, political, and environmental geography of Central Europe, especially the Czechlands. In 1989-1990 Kukral was a Fulbright Scholar in Prague and became an active participant in the Velvet Revolution. This experience was published by Columbia University Press in his recent book, "Prague 1989: Theater of Revolution". Kukral has also received several awards for teaching excellence.

Other new members are:

- Jaromír Šlápota, business executive and President, Československý ústav zahraniční, Prague, ČR
- Ivana Hlavsová, Consul General of the Czech Republic, Los Angeles, CA
- Peter A. Rafaeli, business executive and Honorary Consul of ČR, Spring House, PA
- Ronald Joseph Bartek, business executive, Meal & Associates, Washington, DC
- Eugene B. Labay, Attorney at Law, San Antonio, TX and community leader
- Mary Jane Kocurek, educator and librarian, Richmond, TX
- Veronica Bisek, law student, Georgetown University, Washington, DC
- Frank Joseph Mikula, retired bank official, genealogist, Dallas, TX
- Ing. Aleš Vančura, molecular biologist and biochemist, Professor, Dept. of Biological Sciences, St. John's University, Jamaica, NY
- Ing. Ivana Vančura, microbiologist and biochemist, Research Scientist, St. John's University, Jamaica, NY
- Milan Špaček, MUDr., Director of Dětské centrum pro handicapované děti, Znojmo and Chairman of the Permanent Commission for Cooperation with Czechs Abroad, Czech Senate, ČR
- Jaroslava Moserová, MUDr., Vice-President of the Czech Senate, Prague, ČR
- Leo Baca, industrial engineer and genealogist, Richardson, TX
- Luboš R. Palounek, retired engineer with IBM, Austin, TX
- Irene B. Palounek, retired, Austin, TX
- Richard B. Pavlasek, realtor, journalist and community leader, Austin, TX
- Rita Chandler, educator and community leader, Cedar Hill, TX
- Eric Allen Shramek, sales and marketing, Silver Spring, MD
- Ing. Helena Šebková, Director, Centrum pro studium vyššího vzdělání, Prague, ČR
- Petr Poledňák, theater director and playwright, Director, Czech Center New York, New York
- Sylvia Jean Laznovsky, community leader and genealogist, Ennis, TX
- David Vogel Kerman, consultant on educational testing, North Cape May, NJ
- Mary Rose Stretton, author of *Delicious Memories*, Fort Collins, CO
- Geraldine G. Sethness, nurse, Chevy Chase, MD
- Phillip M. Kasik, nuclear engineer, MPR Associates Engineers, Alexandria, VA
- Omar Zdenek Bartos, graduate student, Georgetown University, Washington, DC
- Donald Allen Drga, agricultural officer, USAID
- Milan F. Ondruš, retired business executive, Hilton Head Island, SC
- John Rubas, certified public accountant, Fairfax, VA

It is hoped that the above list will inspire our membership to recommend other potential members, especially from the younger generation. If you will send us their names, we would be pleased to send them an application form. Send your suggestion to our Secretary-General or to me personally (at 1703 Mark Lane, Rockville, MD 20852).

Mila Rechcigl

New SVU Chapter in Texas

Among the officers and members attending the annual meeting of the SVU in Belton, Texas last July, one of the most frequent topics of conversation was the possibility of creating a new chapter in Texas. This has now been done.

The organizational meeting of the new Central Texas Chapter of SVU was held in College Station, Texas (the site of Texas A&M University), on November 15, 1997. Officers include Clinton Machann (President), David Z. Chroust (Vice-President), James W. Mendl (Secretary), Lorence Bravenec (Treasurer), and Zora Bravenec (New Membership).

Meeting sites for the Central Texas Chapter will alternate between College Station and Austin. However, since this is the only SVU chapter in Texas, all SVU members with addresses anywhere in the State are encouraged to join. Annual local dues are \$5 per person. Anyone interested in joining should contact Zora Bravenec at 1101 Goode St., College Station, TX 77840 (tel. 409/693-0308).

Among the initial projects of the chapter is to sponsor a series of lectures on subjects related to Czech and Slovak history and culture. The first lecture will be held in the College Station area in mid-February 1998. Future projects will include the identification of Czech and Slovak historical sites in Texas and support for existing research projects about the Czechs and Slovaks in Texas.

Czech immigration in particular has a significant place in Texas history. The first immigrants, in the 1850s, were chiefly poor laborers from the area and around Nepomuky and Čermná in northeastern Bohemia. A little later, immigrants from Moravia, especially eastern Moravia, were in the majority. About 700 Czechs had established themselves in Texas by the time of the Civil War. The Central Texas counties of Austin, Lavaca, Washington, and, especially, Fayette, has early Czech settlements. By 1900 the number of foreign-born Czechs in the state had climbed to over 9,000 and by 1910 to over 15,000, before immigration leveled off. The number of Czech "foreign white stock" (defined by the US Bureau of the Census as those who spoke Czech at home during childhood) had climbed to 62,580 by 1940.

The SVU meeting in Belton last year, held in conjunction with the historical celebration of the 100th anniversary of the SPJST (Slovanska Podporujici Jednota Statu Texas), helped to demonstrate that Czech ethnicity is still a significant part of Texas culture. One of the aims of the new Central Texas chapter of SVU will be to make Texans, and all Americans, more aware of the part Czech-Americans have played in the development of the State. *CLINTON MACHANN*

NOTE: *The last paragraph of the letter from Ivana Edwards, published on page 24 of the last issue of ZPRAVY was partially obliterated by the address labels placed across it. That paragraph is, therefore, reprinted here as follows:*

We appeal to all SVU members to write to the Czech government urging action to resolve this crisis. Please write to President Havel, 119 08 Prague Castle, Prague, CR. and/or to the Minister of Culture Jaromir Tahir, Milady Horakove 23, Prague. For more information please contact Joseph Ben-David, 250 West 85th St., New York, NY 10024, tel. (212) 887-5662.

SVU Nomination Committee

SVU Executive board appointed a new Nomination Committee consisting of Jan F. Triska (chair), Andrew Elias, Bruce Garver, Zdenek Hruban and Blanka Kudej. The purpose of the Committee is to select nominees for all the elective bodies of the society for the term 1998-2000. The members in good standing are requested to send their suggestions within a month to the Committee Chairperson: Jan F. Triska, 720 Vine St., Menlo Park, CA 94025. Every recommendation has to be accompanied by supporting statement concerning the candidate's qualifications, experience and suitability for the relevant function/office.

Nominační komise SVU

Předsednictvo SVU na své schůzi 13. prosince 1997 jmenovalo nominační komisi ve složení: prof. Jan F. Triska (předseda), dr. Andrej Eliáš, prof. Bruce Garver, prof. Zdeněk Hruban a dr. Blanka Kudějová. Úkolem komise je navrhnout kandidátní listinu na příští funkcionáře SVU v období 1998-2000. Komise žádá členstvo SVU, aby zaslalo svoje návrhy kandidátů na adresu předsedy komise: prof. Jan F. Triska, 720 Vine St., Menlo Park, CA 94025. Každý návrh musí být doprovázen důvodovým vysvětlením ohledně kvalifikací, schopností a zkušeností dotyčného či dotyčné na navrhovanou funkci.

Z ČINNOSTI SKUPÍN

MS Pittsburgh, 1997

První schůze se konala 8. března společně se členy Československé učebny. Promluvil na ní dr. Steven Vardy, profesor historie na Duquesne University v Pittsburghu. Jeho přednáška a bohaté znalosti o životě **T. G. Masaryka** posluchače velmi zaujaly. Zároveň bylo promítnuto krátké video se záběry z prezidentova života.

Později v březnu byly poštou provedeny volby výboru místní skupiny SVU, jichž se ujal dr. Zdeněk Suda a Maria Suda. Byl znovu zvolen 65% hlasů starý výbor ve složení: předsedkyně Hana Romováčková, místopředseda Josef Dadok, pokladník Vratislav Nenička, sekretářka Kathryn Markotan. Při této příležitosti byl zkontrolován počet právoplatných členů a bylo zjištěno, že se skupina

zmenšila na 20 osob.

V dubnu vzpomenula skupina SVU spolu s hosty z Československé učebny nedávno zesnulého známého spisovatele **Bohumila Hrabala**. Po společném obědě a krátkém úvodu předsedkyně byl promítnut film natočený podle jedné z jeho povídek *Andělské oči* (anglické titulky). Přítomen byl i vzdálený příbuzný Hrabalův, Ed Hrabal, žijící v Pittsburghu.

Po letní přestávce s piknikem zahájila skupina SVU sezónu přednáškou **dr. Zdeňka Sudy**. Dr. Suda jezdí několikrát ročně do ČR za účelem výuky a konzultací v oboru sociálních věd na Slezské univerzitě v Opavě. Přednáška měla u přítomných velkou odezvu, diskuse se značně protáhla.

Koncem října se obě Společnosti sešly opět ve velkém počtu na před-

nášce **Tomáše Kotíka**. Námětem byl tentokrát referát o jeho výtvarné práci prováděné v Praze ve spolupráci se školou architektury. Jedná se o návrh pro terasu podél Jízdárny na Pražském hradě. Kotíkova idea řady zrcadel se tam v prototypu velmi osvědčila a líbila a nyní bude Tomáš Kotík získávat a pátrat po finančním zajištění v USA, protože pro rozpočet v Praze by bylo provedení neuskutečnitelným. Diapozitivy a nákresy se našim členům velmi líbily a přispěli svojí trochou k uskutečnění projektu.

Rok 1997 byl zakončen **vánoční schůzkou** na níž promluvili tři stipendisté o svých zkušenostech a výsledcích. Studentka anthropologie na University v Pittsburghu byla v létě v Bosně a zajímala se o tamní ženské organizace (S. Prostředník Award). Další dva stipendisté ze Slovenské republiky získali ve svých oborech nové zkušenosti během tříměsíčního pobytu na University v Pittsburghu: jeden v matematickém vyhodnocování ekonomie a druhý v oboru anesthesiologie. Jejich stipendia byla udělena z odkazu a na počest Ruth Crawford Mitchell a prof. Jiřího Nehněvajsy.

MS Chicago 1997

Vedení chicagské odbočky se skládá z následujících funkcionářů: Jana Tuzarová — předsedkyně, Tony Jandáček — místopředseda, Joseph Pavelčík — pokladník, Věra Rokničová — jednatelka. Do výboru patří: Dr. Zdeněk Hruban, Dr. Vladimír Holeček, Dr. Mojmir Viktorin, paní Eva Folke, paní Marcela Švehlíková a paní Vladimíra Williamssová.

Schůze se konají každý třetí pátek

v měsíci v 7:30 hodin večer ve spolkové místnosti Ústředny Moravských Spolků, 2140 S. Wesley, Berwyn, IL 60402. Schůze mají různorodé programy a jsou vedeny v angličtině či češtině. Průměrná návštěva 25-30 osob.

Během roku 1997 byly následující programy:

Únor — „Osud talentů v Čechách — Alfons Mucha“, monumentální cyklus Alfonse Muchy zvaný Slovanská epopěj. Ze zvukového záznamu dr. Zdeněk Mahler, Praha.

Březen — Dr. Jaroslav Schejbal, University of Illinois. Topic: „Do we know how to read great literature?“ A discussion was also based on a specific story supplied to the listeners.

Duben — Dr. Patrick and Mrs. Eva Folke, SVU members. Topic „Bedřich Smetana a česká národní hudba“. Video tapes of several performances featuring Smetana's compositions as well as a short film depicting Smetana's birthplace — Litomyšl.

Květen — Dr. Zdeněk Hruban, University of Chicago. Topic: „Study of History of Czechs in America“ with color slides and narration in Czech and English.

Září — „Commemoration of the 60th anniversary of the death of Tomáš G. Masaryk“. Video documentary (Ano, Masaryk — part 3) narrated in Czech by dr. Zdeněk Mahler, Praha.

Říjen — Dr. Josef Podzimek, professor Emeritus, Cloud and Aerosol Sciences Laboratory at University of Missouri. Topic: „The Beauty of Ice Crystals and Snowflake Growth in the Atmosphere“.

Listopad — Dr. Zdeněk Hruban, University of Chicago. Topic: “Genealogy

and Genetics“. A mosaic of useful suggestions, family tree and chronicle, personality, life philosophy, health, etc., accompanied by slides, cartoons and excerpts from Czech poems.

Prosinec — Several members attended Christmas parties sponsored by local organizations. V. ROKNIC

MS Švýcarsko

Koncem června připravila švýcarská skupina dva **varhanní koncerty prof. Aleny Veselé**, emer. rektorky Janáčkovy akademie muzických umění v Brně. Záštitu nad oběma koncerty převzal velvyslanec ČR dr. R. Belcredi. V Ženevě přednesla prof. Veselá v kostele sv. Pavla stovce nadšených posluchačů díla klasických mistrů i našich moderních skladatelů. O dva dny později si koncert vyslechli posluchači v basilejské Predigerkirche. Oba koncerty byly pořádány ve spolupráci s krajanskými spolky Slovan a Domov. Po koncertě byla beseda s umělkyní; atmosféra těchto setkání, jichž se z velké části zúčastnilo i švýcarské publikum, byla mimořádně srdečná.

V listopadu přednášel v Basileji významný český demograf **prof. Karlovy univerzity Zd. Pavlík** o současné demografické situaci v ČR. Téma přilákalo hodně posluchačů, zejména také z mladší generace.

12. listopadu se konal v bernském sále Grande Société **vzpomínkový večer na Tomáše Masaryka**. Na téma „50 let bez TGM“ promluvil velmi působivě prof. J. M. Lochman z basilejské univerzity. Po jeho přednášce se rozvinula bohatá diskuse, která ukázala, jak živé je Masarykovo dílo v české i slovenské krajanské obci.

Večer se konal opět ve spolupráci s českým velvyslanectvím a byl velmi dobře navštíven. Velvyslanec Belcredi vyzval SVU ve Švýcarsku k další spolupráci a nabídl k dalším akcím krásný sál v nově rekonstruované budově českého velvyslanectví.

Švýcarská skupina se ujala spolupráce na organizaci sympozia o exulantech a vystěhovalcích, která se bude konat koncem června 1998 v Praze v rámci oslav **650. výročí založení Karlovy univerzity**. Zájemci, kteří by byli ochotni prezentovat na sympoziu výsledky byt' i jen dílčích studií exilu v tomto století, necht' se obrátit na předsedu ŠS-SVU na adresu: Karel Hrubý, Thiersteinerrain 90, CH-4059 Basel, Switzerland.

22. listopadu se konala v Bernu **výroční členská schůze** skupiny, na níž byl zvolen výbor na nové funkční období a schválen dlouhodobý plán práce. Předsedou je Karel Hrubý, jednatelekou Olga Komersová, členy výboru O. Černý, V. Grégr, Z. Komers, M. Mičátek, Z. Nechvátalová, L. Paukertová, J. Reháček, S. Šimko a Z. Vávra.

MS New York 1995-1997

Únor 11, 1995 — New York University, NY — Valná hromada NY-SVU. Režisér Vojtěch Jasný uvedl svůj film „Až přijde kocour“.

Březen 11, 1995 — New York University, NY — Přednáška Ing. ak. architekta Tomáše Bitnara, AIA: „Pražská architektura v porevolučních změnách“.

Duben 12, 1995 — Národní budova, 321 East 73rd St., NY — Přednáška: „Lidská práva na Slovensku po roku 1989“. Prof. PhDr. Miroslav Kusý

(University Komenského, Bratislava).

Červen 3, 1995 — Deutsches Haus at NYU, NY — Vzpomínkové odpoledne u příležitosti 90. narozenin Járy Kohouta.

Listopad 19, 1995 — Národní budova, NY — Přednáška: „Činnost centra mezinárodních studií Jana Masaryka v Praze“. Dr. Zdenka Lehmannová, ředitelka.

Únor 11, 1996 — Národní budova, NY — Přednáška: „Tři zlaté klíče: životní osudy autora dětských knih“. Vystoupil ilustrátor, malíř a umělec Petr Sís.

Březen 10, 1996 — Národní budova, NY — Přednáška: „Kritika amerického právního systému na základě srovnávacího práva“. Prof. Leopold Pospíšil.

Duben 20, 1996 — The Landon Gallery, NY — Koncert: Aleš Bílek, piano; Jaroslav Sonský, housle.

Listopad 6, 1996 — New York University, NY — Koncert: Quartetto con flauto. V. Silvanský — flétna; A. Silvanská — housle; L. Herza — violoncello; R. Jelínková — harpsichord.

Prosinec 7, 1996 — Národní budova, NY — Přednáška: „Slovensko — nedávná historia a súčasná perspektíva“. Dr. Josef Jablonický, Bratislava.

Prosinec 15, 1996 — Ukrainian Institute of America, NY — Koncert: Eva Urbanová, sopráno, sólistka Opery Národního divadla v Praze, Stanislav Kotyza, baryton.

Duben 12, 1997 — Národní budova, NY — Přednáška: „Evropan a světoobčan T. G. Masaryk“. Dr. Jaroslav Opat, ředitel Masarykova ústavu ČR.

Květen 10, 1997 — New York University, NY — Vzpomínka na Bo-

humila Hrabala (1914-1997). Úvodní slovo prof. Petr Kussi, Columbia University. Promítnutí filmu Postřižiny a valná hromada členů SVU a volba nového výboru SVU-NY.

Květen 22, 1997 — Christ & St. Stephen's Church, NY — Koncert: Sylvan Winds, „Czech Serenades“.

Září 17, 1997 — Casa Italiana, NY — Vzpomínka na 60. výročí smrti T. G. Masaryka. Promítnutí části filmu přítomného režiséra Tyce o T. G. Masarykovi. Proslov Petra Gandaloviče, nového konzula ČR v NY.

Říjen 24, 1997 — Christ & St. Stephen's Church, NY — A concert to benefit the Baroque Theatre Foundation of the Český Krumlov Chateau. The Embassy of the Czech Republic, The Czechoslovak Society of Arts and Sciences, The Czech Centre of New York, in collaboration with Poetica Musica and Syrinx Artists, NY presented Poetica Musica and Pavel Eret, violin, Daniel Wiesner, piano.

Připravila EVA NEBESKÁ

SVU Německo 1997

Téma 163. setkání v úterý 9. září 1997: **Večer s legendárním konzulátem České republiky.** Uvedl konzul Jan Krameš.

Téma 164. setkání v úterý 14. října 1997: **Exilová literatura za komunismu.** Uvedl zakladatel jednoho z největších archivů „zakázaných knih“ Libri Prohibiti, Jiří Gruntorád.

Téma 165. setkání v úterý 11. listopadu 1997: **„Was ist die Wahrheit?“** Sarkastický dialog o hledání pravdy ve filozofii. Autor Prof. Dr. Karel Mácha, Mnichov. V německé řeči uvedli Erika Tauber a Miro Valenta.

Činnost' a pocty členov i nečlenov

Oxford University recently announced the winner of the **1996 Orbis Book Prize in Czech and Slovak Studies**. Awarded to an outstanding work of scholarship dealing with East Central Europe, the Orbis prize for 1996 goes to *Borders of Language and Identity in Teschen Silesia* by **Kevin Hannan**. Dr. Hannan is the author of numerous articles on the Slavic languages, histories and cultures. Published in 1996 by Peter Lang Publishing of New York, *Borders of Languages and Identity in Teschen Silesia* is a multidisciplinary study of the Silesian border region which includes the cities of Ostrava and Frydek-Mistek in the Czech Republic. Kevin Hannan is SVU member and of Moravian origin. Copies of this book are available from Peter Lang Publishing, 275 Seventh Ave., New York, NY 10001.

During the 17th of October 1997 celebration of its 60th anniversary, the Slovak Technical University (STU) in Bratislava awarded three doctor honoris causa degrees to distinguished educators & scientists from Italy, Japan and the United States. One of the recipients is SVU member **Prof. Peter Lizon** from the Department of Architecture of the University of Tennessee in Knoxville.

Professor Lizon was born in Lučenec, Slovakia. After studies of architectural engineering and urbanism at STU, he received his PhD at the University of Pennsylvania. Following a short tenure at the Catholic University

in Washington, D.C., Professor Lizon joined in 1982 the faculty of the University of Tennessee, the center of his present activities.

Peter, accept our congratulations and wishes of many more years of professional creativity and good health!

Prof. Michal Flack z Washingtonu, vydal před několika měsíci v Praze knihu svých českých básní *Ohlédnutí z velké dálky*. Měl autogramiády v Praze a Brně, v říjnu byl zvolen do Obce (českých) spisovatelů a do Múzy Moravské. Jeho kniha se teď překládá do angličtiny, němčiny a i francouzštiny. Publikace získala velmi pochvalné ocenění.

Profesionálně, jako politický vědec, prof. Flack přednášel v Belgii a Kanadě.

Profesor Milan Fryščák předal dr. Jaroslavovi Opatovi fotografie T. G. Masaryka — 101 kusů — z let jeho prezidentství. Tyto fotografie věnovala paní **Růžena Bunžová** newyorské skupině SVU počátkem roku 1997. Předsednictvo skupiny rozhodlo předat tuto sbírku fotografií Archivu Masarykova ústavu v Praze k účelům dokumentačním, především pak k použití při budování sbírek Muzea TGM v Lánech.

V zastoupení Masarykova ústavu dr. Jaroslav Opat zaslal poděkování paní R. Bunžové i členům newyorské skupiny SVU.

The West Suburban Concert Band gave its Fall concert on Sunday,

November 9th at 3:00 pm in the Sanctuary of the First Presbyterian Church of La Grange, 150 South Ashland Avenue. The group was conducted by its regular conductor, Henry Hiorns, playing classical and popular compositions plus well loved marches. Featured soloist was concert pianist, **Lydia Smutny Sterba**, playing the Rhapsody in Blue by George Gershwin. Mrs. Sterba, who is on the faculty at Morton College, has been soloist with the Chicago Symphony Orchestra, Indianapolis Symphony, Grant Park Symphony, Chicago Chamber Orchestra, Chicago Civic Orchestra, W.G.N. Symphony, Chicago City Symphony, Michigan City Symphony, Fox Vally Symphony and numerous Chicagoland community orchestras. She has also appeared on several television broadcasts on Channel 9, 11 and 32.

Dne 27. října 1997 se konala v budově rektorátu Masarykovy university v Brně schůzka představitele „International Society for Arts Management, Inc.“ a člena SVU **Dr. Dwighta Šulce** a pozvaných představitelů některých vybraných brněnských institucí. Schůzku zorganizovala brněnská skupina SVU za podpory prorektora Masarykovy university prof. Jana Šrámka.

Důvodem svolání schůzky byla nabídka Dr. Šulce pořádat v budoucnu reciproční výměnné kulturní akce mezi účastníky z různých anglofonních zemí na jedné straně a účastníky z České republiky na druhé straně. Kulturní výměna by se týkala oblastí umění pěveckého, tanečního,

výtvarného a pod., tedy takových akcí, jako např. výměnné zájezdy pěveckých sborů, hudebních souborů, výstavy výtvarných umělců, atd. Tohoto setkání se zúčastnili pracovníci vysokých škol (např. bývalá rektorka Janáčkovy akademie musických umění prof. Alena Veselá), vedoucí uměleckých těles (např. Jaroslav Kyzlink, šéfdirigent sboru brněnské opery a dirigent Brněnského akademického sboru, dále prof. Miloslav Bucek, vedoucí pěveckého sboru Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity), aktivní umělci (např. známá klavíristka Vira Lejsková) a profesori brněnské Akademie musických umění.

Vedle tohoto setkání se uskutečnila též schůzka dr. Dwighta Šulce s užší skupinou vysokoškolských odborníků, činných v bankovníctví a managementu, v souvislosti s jejich případnou spoluprací s dr. D. Šulcem, který je mj. externě přednáškově činný na některých západoevropských vysokých ekonomických školách. Přínos této schůzky vidíme v ujednání o průběžných kontaktech, dalších setkáních a v projednání možnosti jeho přednášek na konkrétních brněnských univerzitách.

Michal Kováč, prezident Slovenskej republiky, pozval **Alberta Marenčina** do svojej rezidencie, aby mu gratuloval k jeho životnému jubileu, pričom mu odovzdal pamätný list s medailou. Tito dvaja vychodniari si potom počas spoločného priateľského rozhovoru aj trochu „pohutorili“.

Albert Marenčin, významný slovenský básnik i prozaik (prispiel aj do *Premien*), prekladateľ, filmový

dramaturg, scénarista, umelecký kritik i teoretik, kolažista a publicista, je tiež nositeľom rytierskeho Radu umení, a literatúry Francúzskej republiky a vyznamenaným veteranom antifašistického odboja na Slovensku. Redaktor *ZPRÁV* je hrdý na svoje priateľstvo s Albertom Marenčinom, ktoré má svoje korene ešte v chlapčenských a študentských rokoch.

Albert, srdečne gratulujem a súčasne ďakujem za Tvoje podnetné a odborné rady pri písaní mojej (ešte nedokončenej) knihy. *ANDREJ*

Lev Braun 1913-1997

Dr. Lev Braun, narodený 23. listopadu 1913 v Novém Bydžově, zomrel 2. listopadu v New Yorku. Obdržel doktorát práv na Karlovej univerzite a po nacistickej okupaci uprchl do Anglie. Za války bol hlasateľom českého programu na BBC. V roku 1951 emigroval do Spojených štátov, kde sa stal profesorom politických vied na Univerzite Fairleigh Dickinson. Pracoval s Ferdinandom Peroutkou v Radiu Svobodná Evropa. Zanechal vdovu Micheline Tison-Braun, 50 Central Park West, New York City 10023-6028.

Josefa Hasalová 1901-1997

Dne 16. října 1997 ve věku 96 let zemřela ve Fairfax Nursing Center, Fairfax, Virginia, dlouholetá oddaná členka SVU, velká vlastenka a sokolka Josefa Hasalová. Byla vdovou po armádním generálovi Antonínu Hasalovi. Její životní dráha spínala skoro celé století.

Narodila se 18. března 1901 v Novém Bydžově. Byla absolventkou Obchodní akademie, velkou sportovkyní a vášnivou sokolkou. Milovala hudbu, krásně zpívala a hrála na housle. Zažila jako mladá dívka první světovou válku a osvobození své milované vlasti. Vdala se tehdy za plukovníka Antonína Hasala, ruského legionáře, který se vrátil do vlasti jako velitel 2. střeleckého pluku Jiřího z Poděbrad. V období mezi oběma válkami byl její život v krásné osvobozené republice naplněn výchovou tří dětí, zatímco její manžel budoval československou armádu a postupoval rapidně ve vojenské kariéře.

Po vypuknutí druhé světové války generál Hasal odešel do zahraničí bojovat v československé zahraniční armádě. Stal se vojenským poradcem prezidenta Beneše v Londýně, později velitelem osvobozeného území a ministrem dopravy v první poválečné vládě.

Zatím co její manžel bojoval v zahraničí, Josefa Hasalová pracovala s pod-

Spisovatel' a prekladatel' z rumunštiny, **ing. Mirek Trčka**, pracuje na antológii rumunskej klasickej poezie, ktorú u neho objednal samotjšie bukkureštské nakladateľstvo Kriterion. Dlhoročnému členovi SVU prajeme v jeho práci hodne úspechov.

Redaktor *ZPRÁV* ďakuje **dr. Václavovi V. Nebeskému** za jeho list, s ktorým súhlasí a ktorý postúpil aj s prílohou predsedovi SVU M. Rechciglovi.

IN MEMORIAM

zemními skupinami. V roce 1942 byla zatčena gestapem se svým synem a starší dcerou a internována ve Svatobořicích až do konce války se všemi příslušníky rodin, jejichž manželé, synové a bratři bojovali pro osvobození vlasti. Po válce byla dekorována čs. válečným křížem za svoji práci v podzemním odboji.

Po komunistickém převratu v roce 1948 odešla celá rodina do exilu a usadila se ve Washingtonu, kde se Josefa Hasalová zapojila do práce s československými exilovými a krajanskými organizacemi. V posledních letech její zdravotní stav nedovolil, aby navštívila svoji opět svobodnou vlast a být přítomna udělení jejímu manželovi posmrtně nejvyšší vojenské vyznamenání Řád Bílého Lva prezidentem Havlem.

Její manžel generál Hasal zemřel v roce 1960 a syn Milan Hasal v roce 1979. Z pozůstalých zůstávají dcery Dagmar White z Vienna, Virginia a Milica Moravčík z Edmonton, Kanada, 7 vnoučat a 11 pravnoučat.

Jaroslav Pecháček 1911-1997

Dne 20. listopadu zemřel v Atlantě, GA ve věku 86 let dr. Jaroslav Pecháček. V české veřejnosti byl dobře znám ze své činnosti v oblasti politiky a žurnalistiky.

Na začátku druhé světové války byl jako mladý křesťansko-demokratický politik už v květnu 1940 nacisty zatčen a internován v koncentračních táborech v Terezíně a Waldheimu. Po válce pracoval jako první tajemník místopředsedy vlády Msgr. Jana Šrámka. Po únorovém puči byl varován před zatčením a odešel s manželkou do exilu, nejprve do Vídně, kde se živil jako opravář jeřábů, poté se odstěhoval do Mnichova.

Od počátku existence Radia Svobodná Evropa pracoval buď v její newyorské nebo mnichovské redakci, v letech 1965-1976 jako ředitel jejího československého vysílání v Mnichově.

Publikoval velké množství nejrůznějších článků a napsal dvě knihy: „Masaryk, Beneš, Hrad“ a „Dvacet let svobody“, týkající se československé předválečné historie. První z nich se nedávno dočkala svého druhého vydání v Praze.

Dr. Pecháček byl znám také ze svého mnohaletého působení v různých politických, společenských a křesťanských organizacích. Prezident Havel jej v roce 1991 vyznamenal Řádem TGM Masaryka „za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva“.

Jaroslav Pecháček byl otcem současného šéfredaktora Radio Svobodná Evropa Pavla Pecháčka.

Vavro Ryšavý 1911-1997

Vo veku 86 rokov zomrel vo Washingtone jeden z aktívnych organizátorov Slovenského národného povstania a v rokoch 1926 až 1943 hokejový a futbalový hráč v mužstve ŠK Žilina, Vavro Ryšavý. Po nastolení komunistického režimu

v Československu, tri roky po druhej svetovej vojne, odišiel do exilu. Na Slovensko sa vrátil v roku 1994, pri príležitosti 50. výročia Slovenského národného povstania ako člen americkej delegácie, ktorú vtedy viedla dnešná ministerka zahraničných vecí Madeleine Albrightová.

Pôvodom z moravskej Hustopeče, kde sa narodil v roku 1911, Vavro Ryšavý sa zaradil medzi oduševnených slovenských vlastencov a stúpcov masarykovských humanitných ideálov, ktoré s podporou amerického prezidenta Wilsona viedli k osamostatneniu Čechov a Slovákov a vytvoreniu Československého štátu.

Bola to slovenská Žilina, ktorú si jeho rodina a on sám zvolili za svoje druhé rodné mesto, a ktorej historický význam, kultúra a športové dejiny propagoval najprv v kanadskom a neskôr americkom exile. Podľa vlastného rozprávania, jeho najväčšou túžbou bolo získať čestné občianstvo Žiliny. Ako otvorenému stúpcovi československej myšlienky a politického čechoslovakizmu se mu tento ideál vzdialil žilinským volebným víťazstvom Jána Sl'otu a nacionalistickej orientovanej Slovenskej národnej strany.

V roku 1981 vydal v New Yorku knižku spomienok „Žilina a Slovenské národné povstanie“, ktorú napísal viac ako 30 rokov po odchode z Československa. Upozorňuje v nej, že nie je ani vedcom ani historikom. Hovorí v nej o histórii Žiliny a Slovenského národného povstania, ale hlavne o prežitej prítomnosti do svojho úteku do zahraničia v roku 1948.

Niekoľko hodín pred začiatkom Povstania zburcoval Vavro Ryšavý vojenskú posádku doručením správy o príchode nemeckých vojenských transportov do Hričova. Pretože zabránil bleskovej nemeckej vojenskej okupácii Slovenska nacistickou armádou, poznamenáva biografický doslov jeho knižky, nemecké vojenské veliteľstvo ho odsúdilo v neprítomnosti na trest smrti. Po oslobodení v roku 1945 ho zvolili za predsedu Dentistov Slovenska, v roku 1947 za oblastného predsedu Mladých demokratov a mal sa stať poslancom československého parlamentu. 26. februára 1948 ho medzi prvými uväznili. Podaril sa mu útek do Nemecka a 31. decembra 1948 je v prvom transporte československých politických exulantov na lodi, ktorá zakotvila v kanadskom Halifaxe.

Jiří Vogel 1924-1997

Dr. Jiří Vogel, Professor Emeritus na Boston College, Chestnut Hill, Massachusetts, zemrel v pátek 7. listopadu na srdeční chorobu ve věku 73 let.

Narodil se 28. května 1924 v Praze. Byl promován na doktora věd v chemii na pražské Vysoké škole chem. tech. v r. 1950 pod vedením profesora Otto Wichterle. Následkem komunistického puče v r. 1948 jeho profesionální kariéra doma byla zastavena. Rozhodl se odejít a z uprchlického tábora v Norimberku se mu podařilo najít první zaměstnání v exilu jako ředitel koželužny v Habeši. Tam po roce začal svou pedagogickou kariéru jako profesor chemie na Univerzitě Addis Abeba. Po třech letech odejel do Anglie, kde rok pracoval v chemickém průmyslu, čekaje na imigrační vízum do Ameriky.

V roce 1955 začal svůj po-doktorální studijní rok na Ohio State University v USA, počemž nastoupil jako asistent profesor svou dlouhou kariéru na Boston College v organické chemii. Po vyhrání konkursu nadace National Science Foundation pracoval v letech 1965-66 na Federálním Technologickém Institutu v Curychu ve Švýcarsku. Tam se zúčastnil výzkumu ve skupině vedené doktorem Vladimírem Prelogem, který později obdržel Nobelovu cenu v oboru chemie.

Když v r. 1994 dr. Vogel odešel do pense po 38 letech učení organické chemie, byl mu na Boston College udělen status „Professor Emeritus“.

Byl členem American Chemical Society, mnohých kulturních a vědeckých organizací včetně Společnosti pro vědy a umění, pro kterou s manželkou Jarmilou sloužili na organizačním výboru pro „The Cambridge (MA) Conference on Robotics“ v r. 1983 a 13. Světový Kongres v r. 1986 na Northeastern university v Bostonu. Po devět let vedli manželé Vogelovi Masarykův Klub v Bostonu (Jiří byl předsedou tři roky, Jarmila šest let).

Byl to „renaissance man“ s různými zájmy a koníčky. Studoval stále nové jazyky, pro které vytvářel patřičné fonty na svém Macintosh počítači. Pak je aplikoval při cestování po světě. Od mládí hrál na housle a miloval komorní hudbu, kterou hrál se svým smyčcovým ensemblem Divertimento Quartet posledních 20 let. Měl rád přírodu a byl členem předsednictva Newton Conservators. Tužil se kácením stromů, svou letní chatu u jezera ve státě Maine postavil sám ruční pilou před 30 lety.

Pozůstalí v jeho nejbližší rodině jsou Jarmila (Mikulášová) Vogel z Newtonu, Massachusetts, dcera Mirella Vogel z Lausanne, Švýcarsko, syn Ian Vogel s manželkou Christiane a vnuk Nathan ze Ženevy, Švýcarsko a nevlastní syn Thomas Emerson Jaffa ze Seattle, Washington.

JV

Kulturní koutek

The October conference “The Czech Republic and Czech Americans on their Way to the Common Future”, held at the Czech Embassy, was brought to a fitting conclusion with a remarkable concert by **Columbia Pro Cantare** to celebrate the national holiday. This concert was produced and conducted by Frances Motyca Dawson, who has devoted herself for many years to the propagation of Czech music. She has given Washingtonians many opportunities to hear a wide range of significant, beautiful works from the Czech repertory; presented this music on tour, recently performing with great success in the Bethlehem Chapel in Prague and in several towns in Southern Bohemia; and produced several fine recordings. Mrs. Dawson has often obtained music from archives in the Czech Republic for many of her concerts. The effect of the performance was enhanced by Dr. Barbara Renton’s comprehensive, thoughtful program notes.

The concert featured a dazzling array of significant baroque sacred choral works. It is often maintained that the Viennese Classic style represented a stylistic break with the past. However, these works clearly showed that this style

emerged naturally from a mature, robust tradition of splendid compositions, many of which were Czech. In addition, the 'harmonic labyrinth' technique of this tradition underlies the compositional breakthroughs of the late nineteenth and early twentieth centuries. Composers represented included Handl, Seger, Vejvanovský, Bixi, Zelenka a Synkr.

The juxtaposition of these works with songs and choral works by Dvořák and Smetana showed how sensitively Czech romanticism redefined and continued this tradition. Of the many imaginative interpretations of these works, the performance of Dvořák's choral cycle "V přírodě" was perhaps the most memorable.

As always, the ensemble performed at a high level of professionalism, conveying the spirit of each work with insight and empathy in a wreath of beautiful sound. The performers are to be congratulated on their achievement, not only for the cause of Czech music, but for music itself. *JUDITH FIEHLER*

◆
7. října velvyslanec České republiky Alexandr Vondra a představitelé organizace CAESAR (Center for American-Eurasian Studies and Relations) uvítali hosty, kteří se zúčastnili otevření výstavy **českého malíře Pavla Vavryse**. Hosté měli možnost se s malířem seznámit, dokonce i zakoupit si jeho díla. Akademický malíř Vavrys vystavoval nejen v České republice, ale i v Belgii, Rakousku, Německu, Francii a na Kanárských ostrovech. Je nositelem mnoha mezinárodních cen.

◆
České velvyslanectví ve spolupráci se Společností pro vědy a umění pořádalo 14. října koncert známého **Trio Salome**, v kterém účinkovali **Clara Nováková** (flétna), **Hilary Metzger** (cello) a **Yukari Bertocchi-Hamada** (klavír). Na programu byly skladby Haydna, Webera, Gauberta a Martinů.

Dne 21. října byl pořádán koncert **Pavla Ereta** (housle) a **Daniela Weisnera** (klavír). Tento večer byl věnován skladbám takových mistrů jako Beethoven, Smetana, Kreisler, Ernst, Janda a Dvořák.

◆
Pocta zemřelým básníkům exilu, byl název večera básnického čtení, který uspořádala washingtonská skupina SVU ve čtvrtek 16. října v Bethesda Public Library. Věra Bořkovcová, která večer básní organizovala, vzdala hold zemřelým básníkům exilu — i těm, kteří nebyli na programu, protože jejich básně se nedostaly včas do rukou účinkujících. Proto byl večer omezen na šest velmi známých básníků exilu. Byli to **Pavel Javor**, **Přemek Kocián**, **Václav Hokův**, **Karel Kryl**, **Miloslav Zlámal** a nedávno zesnulý **Jan Sýkora**. Pořadatelka podotkla, že tři z těchto básníků přišli do exilu po únoru 1948, tři pak až po Sovětské invazi v roce 1968. Každý z nich měl svůj velmi osobitý styl, ale v jejich poezii se ozývají velmi silně stejné náměty: hořkost exilu, láska k staré vlasti a stesk po ztraceném domově. Básně recitovali Zdenka Sádrlíková, Hana Rambousková, Věra Bořkovcová, Marcel Sauer, Miloš Toth a Karol Prochotský. Martina Sauerová natáčela program pro vysílání Hlasu Ameriky.

Z priateľských posedení

Redaktor ZPRÁV sa občas stretáva s niektorými dlhoročnými členami SVU, aby si pospominali na staré „zlaté“ časy, keď Spoločnosť bola mladá a aj my sme boli hodne mladší. Rozhovory sa obyčajne točia okolo významných zjazdov a osobností SVU, súčasných i dávnejších.

Posledné také posedenie pri pohárikoch vína mal redaktor s **dr. Františkom Kreysom**, bývalým zástupcom direktora známeho Smithsonian Inštitutu vo Washingtone a niekdejším ústredným funkcionárom SVU.

Dr. Kreysa pochádza z bohatej podnikateľskej a vlasteneckej českej rodiny, ale v Amerike po ukočení štúdia na Kolumbijskej univerzite musel začínať — ako väčšina z nás — „od piky“. (Na ceste do USA soznámil sa na lodi s nebohým prof. Odložilikom.) Dnes na dôchodku, Frank s manželkou Aidou (odchovali štyroch synov) tešia sa dobrému zdraviu a pohodlnému životu, jednak zo slušnej penzie a jednak z múdrych investícií.

Na obrázku dr. F. Krejsa (vľavo) a dr. A. Eliáš, vo vestibule COSMOS klubu vo Washingtone.

SVU NEWS (ISSN 0036-2050)
906 Potterton Circle
Vienna, VA 22180

Return Postage guaranteed.
Periodical postage paid at Vienna, V.A.
and at additional mailing offices.